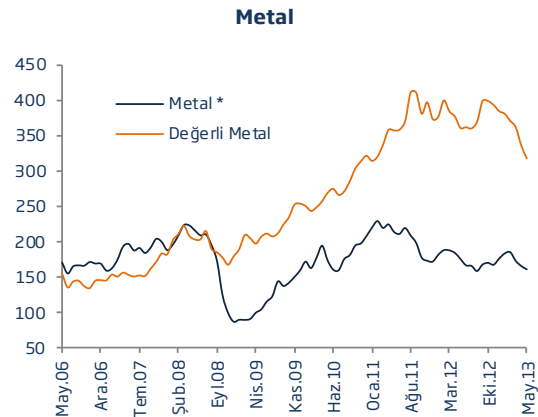
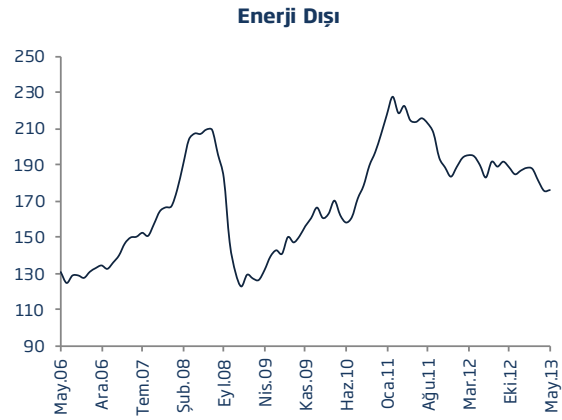
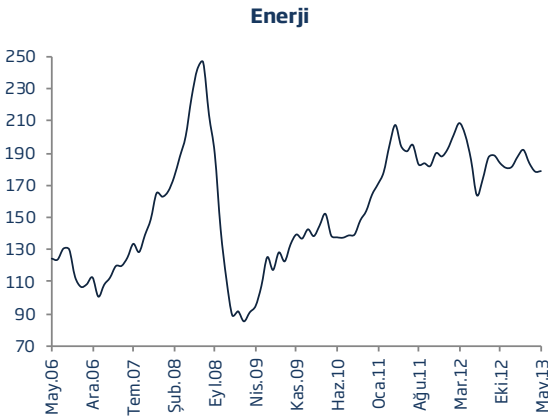

İLKER ŞAHİN

- Mayıs ayı küresel ekonominin seyrine ilişkin belirsizliklerin gölgesinde geçti. Özellikle Fed'in tahvil alım programına kademeli olarak son vereceği ve bunun hali hazırda düşük olan talebi daha da baskılayabileceği yönündeki düşünceler, enerji ve metal fiyatlarını aşağı yönde etkiledi. Buna karşın arza ilişkin kaygılar enerji ve gıda tarafında fiyatlardaki düşüşü dengeledi.
- Mayıs ayında, Nisan'a göre %0,15 yükselen enerji fiyatları endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %3,8 daha aşağıda bulunuyor.
- Enerji dışı emtia fiyatları endeksi, metal fiyatlarındaki gerilemeye karşın tarım ürünleri fiyatlarındaki artış paralelinde, Mayıs ayında Nisan'a göre %0,25 yükseldi. Hem tarım, hem de metal fiyatlarının geçen yılın aynı ayına göre düşük olmasına bağlı olarak endeks 2012 Mayıs'ına göre ise %7,2 geriledi.
- Tarım ürünleri fiyatları endeksi, tahıl ve bitkisel yağların fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle Mayıs ayında yukarı yönlü bir seyr izledi. Bir önceki aya göre %1,87 yükselen tarım ürünleri fiyatları endeksi, geçen yılın aynı ayına kıyasla ise talebe ilişkin kaygılar ve görece güçlü arza bağlı olarak %5,87 daha düşük seviyede bulunuyor.
- Güçlü stok rakamları ve en büyük tüketici Çin'in talebine ilişkin soru işaretleri, metal fiyatları üzerinde baskı kurmaya devam ediyor. Bu doğrultuda, Mayıs ayında aylık bazda %2,86 gerileyen metal fiyatları endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre de %8,38 azaldı. Talebe dönük kaygıların metal fiyatları genelinde baskı yaratmaya devam edeceği düşünülüyor.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2005=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Mayıs ayında petrol fiyatları dar bir banttta yatay seyretti. Küresel talep koşullarında süre giden belirsizliğin yanı sıra ABD'nin artan tatlı petrol üretimi ve OPEC'in öngördüğü üretim tavanının Suudi Arabistan'ın artan yurtiçi talebi nedeniyle az da olsa aşılması, fiyatlarda yaşanabilecek olası bir yükselişi baskılayan unsurlar oldu. Diğer taraftan, ham petrole dönük mevsimsel olarak artan talep ile İran, Irak ve Rusya'nın ihracatındaki daralma fiyatları yukarı yönlü etkiledi.
- Yıllık bazda %4,5 aşağıda seyreden ham petrol fiyatları, Nisan ayına göre hafif yükseldi (%0,5) ve \$/varil 99,37 olarak gerçekleşti. Yumuşak hava şartları, enerji üretimi için azalan talep ve yüksek stok rakamları paralelinde doğalgaz fiyatları da aylık bazda %4,6 geriledi.
- Mayıs ayında mısır ve buğday başta olmak üzere gıda fiyatlarının hızlı yükseldiği görüldü. Ekim sezonunda yaşanan gecikmelere bağlı olarak mısır fiyatlarının aylık bazda %5,6 arttığı dikkat çekerken, buğday fiyatlarındaki yükseliş de %3,7 düzeyinde gerçekleşti.
- Bitkisel yağ ve protein bazlı yiyecek fiyatlarının, arzda yaşanan sıkışmanın yanı sıra artan talebin de etkisiyle bir önceki aya göre güçlü seyrettiği görüldü. Yem talebindeki artışa paralel olarak yükselen küspe fiyatları soyada da fiyatların hızlı biçimde yükselmesine neden oldu. Havaaların serin gitmesiyle arza ilişkin kaygıların yükselmesi paralelinde, çay fiyatları da Nisan'a göre %2,7 civarında yükseldi.
- Metal fiyatları %2,9 ile Mayıs ayında da gerilemeye devam etti. Metaldeki aşağı yönlü seyir üçüncü ayına girerken, stoklarda yaşanan artışın devam ettiği, bu durumun fiyatları aşağı çektığı gözleniyor.
- Metaller içinde en sert düşüş demir cevherinde yaşandı. Demir cevheri fiyatları aylık bazda %9,4 geriledi. Bunda en önemli unsurlar olarak Çin'in talebinin öngörülenden hızlı gerilemesi ve artan demir cevheri üretimi oldu. Düşen fiyatların üreticileri çelik stoklarını azaltmaya yönlendirmesi bekleniyor.
- Nikel fiyatları Mayıs ayında %4,6 geriledi. Stoklardaki ve Çin'in nikel pik demir üretimindeki artış bunda belirleyici oldu. Nikel piyasasında son dönemde, Endonezya'nın 2014 yılında başlatacağı cevher ihracatı yasağı yakından izleniyor.
- Kalay fiyatları Mayıs ayında %4,1 düştü. Stoklarda kaydedilen artış ve Endonezya'nın ihracatındaki yükseliş fiyatları baskıladı. Endonezya'nın ihracatının, Temmuz ayından itibaren ihracata getirilmesi muhtemel standartlarla birlikte gerileyeceği öngörülmüyor.
- 14 Mayıs'ta 28 madencinin ölümüyle sonuçlanan kazanın ardından bakır fiyatları Mayıs ayında yükseldi. Endonezya'daki Grasberg madeninde yaşanan kazadan sonra kapatılan madenin yapılan soruşturma boyunca kapalı kalacağı ve bunun 3 ayı bulacağı düşünülüyor. Nisan ayında Utah'ta da benzer bir olay yaşanmıştı. Her iki kazaya rağmen, bakırda 2013 yılında genel olarak arz kaynaklı bir sıkıntı yaşanması öngörülmüyor.
- Değerli metal fiyatlarındaki düşüş Mayıs ayında da devam ederken altın fiyatları %5, gümüş fiyatları %9'un üzerinde geriledi. Fiyatlar geçen yılın aynı ayına göre ise altında %11, gümüşte %20 civarında aşağıda seyrediyor.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel emtia piyasalarına ilişkin tahminler, emtia fiyatlarında yaygın olarak izlenen aşağı yönlü eğilimlerin, petrol fiyatları da dahil olmak üzere süreceğini öngörmektedir. OPEC dışı ülkelerin petrol üretimindeki artış ve önceki yıl yaşanan arz kesintilerinin büyük ölçüde giderilmesi, petrol fiyatları üzerinde aşağı yönlü baskı yaratmaktadır. Kaya gazı rezervlerinin yanı sıra üretiminin her geçen gün artması da doğalgaz fiyatlarını aşağı yönlü etkilemektedir.
- Güney Ukrayna ve Güney Rusya'da hava koşullarının beklendiği gibi gitmemesi, mısır ve buğday başta olmak üzere tahıl fiyatlarını yukarı yönlü etkilemektedir. Ancak arz kanadında ciddi bir kayıp öngörülmediği için fiyatların 2012 yılının altında seyredeceği düşünülmektedir.
- Beklenmeyen olaylara bağlı arz kesintileri, enerji ve metal fiyatlarında başlıca yukarı yönlü risk olarak ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra özellikle Orta Doğu'daki jeopolitik koşullar da, petrol fiyatları açısından risk yaratmaktadır. Enerji ve metal fiyatlarının daha çok Çin kaynaklı talep tarafından belirlenmesi beklenmektedir.. Tarımsal emtia açısından ise, stokların düşüklüğü göz önüne alındığında olumsuz hava koşullarına bağlı olarak hasattan beklenen verimin alınmaması başlıca risk unsuru olarak öne çıkmaktadır.

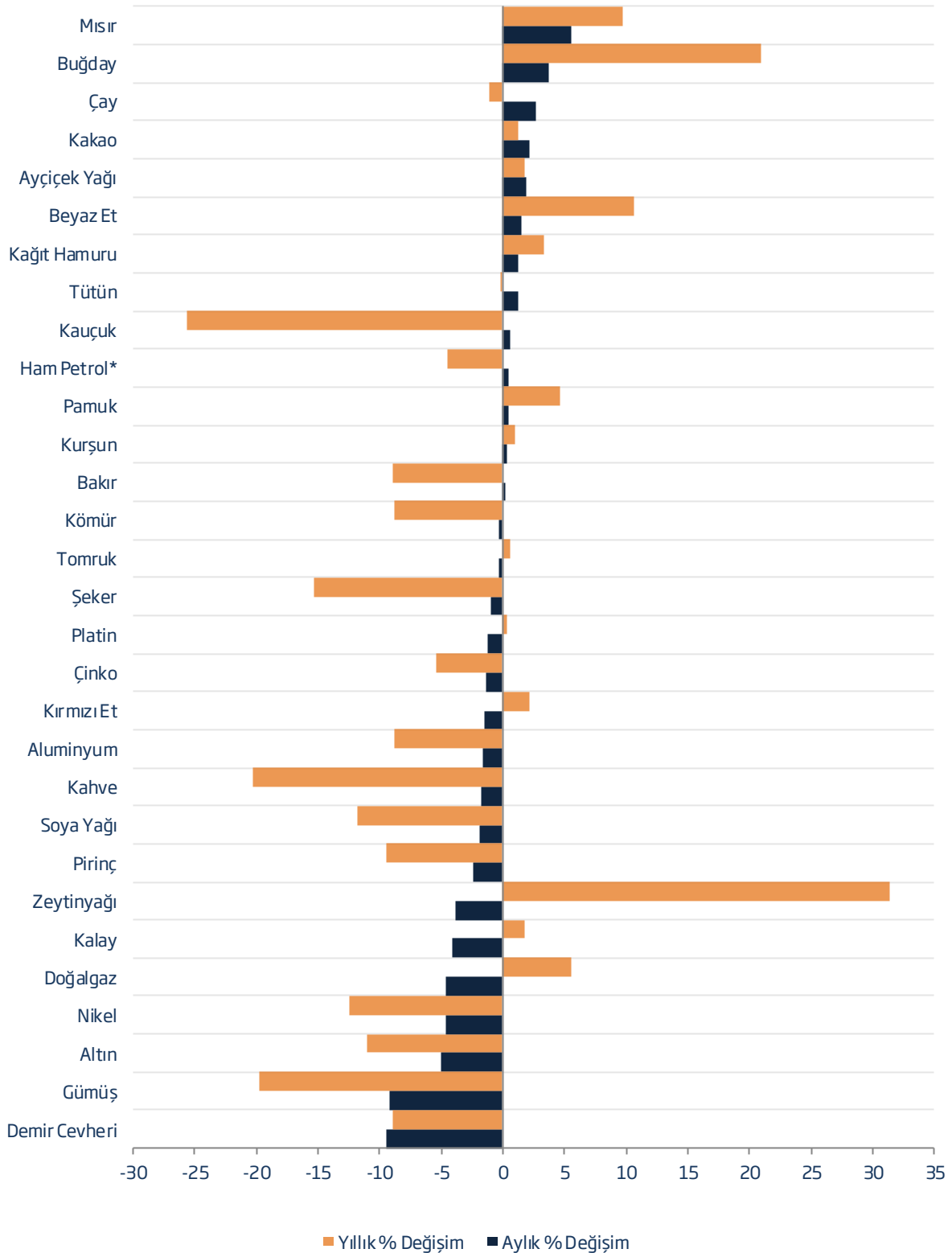
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	79	104	105	102	101	101	100	102
Kömür	USD/ton	26	99	121	96	90	91	90	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	8	11	12	12	12	11	11	10
Tarım										
Kakao	cent/kg	91	313	298	239	225	232	230	225	220
Kahve	cent/kg	192	432	598	411	335	345	360	355	350
Çay	cent/kg	188	288	292	290	285	288	291	308	325
Soya Yağı	USD/ton	338	1.005	1.299	1.226	1.150	1.100	1.050	1.025	1.000
Mısır	USD/ton	89	186	292	298	295	270	250	240	230
Pirinç	USD/ton	202	489	543	563	555	520	500	490	480
Buğday	USD/ton	114	224	316	313	315	310	300	287	275
Kırmızı Et	cent/kg	193	335	404	414	420	410	400	395	390
Beyaz Et	cent/kg	131	189	193	208	215	201	201	204	205
Şeker	cent/kg	18	47	57	48	41	40	38	37	35
Tomruk	USD/metre küp	275	429	485	451	455	460	465	505	535
Pamuk	cent/kg	130	228	333	197	198	203	205	226	250
Kauçuk	cent/kg	67	365	482	338	305	318	315	307	300
Tütün	USD/ton	2.976	4.333	4.485	4.302	4.300	4.200	4.150	4.100	4.050
Metal										
Aluminyum	USD/ton	1.549	2.173	2.401	2.023	2.000	2.100	2.200	2.437	2.700
Bakır	USD/ton	1.813	7.535	8.828	7.962	7.400	7.300	7.200	6.997	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	146	168	128	142	140	138	141	145
Kurşun	cent/kg	45	215	240	206	210	215	220	225	230
Nikel	USD/ton	8.638	21.809	22.910	17.548	17.000	18.200	18.500	20.628	23.000
Kalay	cent/kg	544	2.041	2.605	2.113	2.250	2.275	2.300	2.538	2.800
Çinko	cent/kg	113	216	219	195	190	215	230	240	250
Altın	USD/troy ons	279	1.225	1.569	1.670	1.500	1.450	1.400	1.349	1.300
Gümüş	cent/troy ons	495	2.015	3.522	3.114	2.700	2.650	2.600	2.550	2.500
Platin	USD/troy ons	545	1.610	1.719	1.551	1.500	1.450	1.400	1.323	1.250

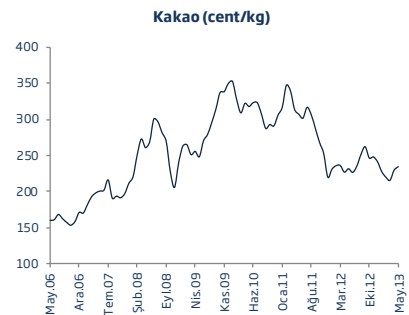
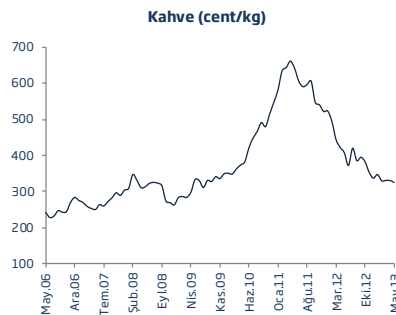
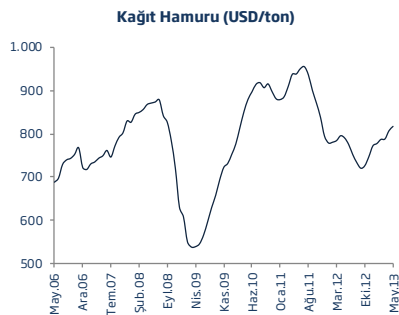
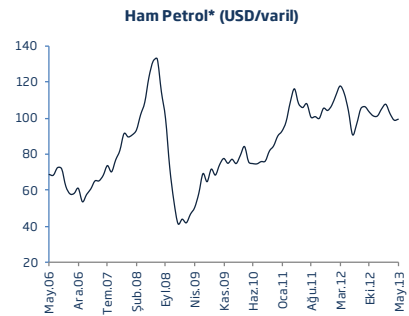
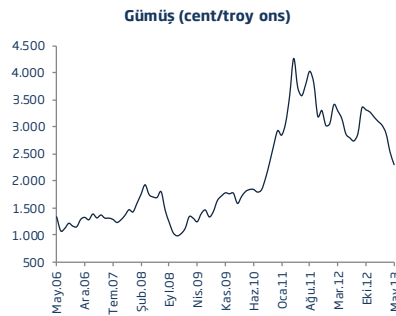
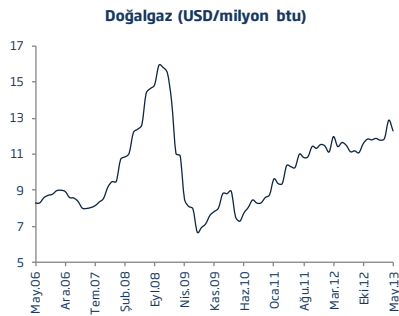
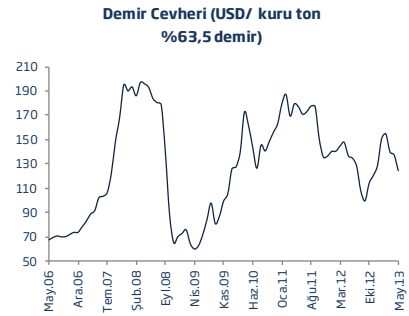
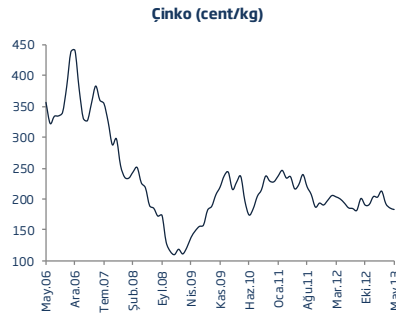
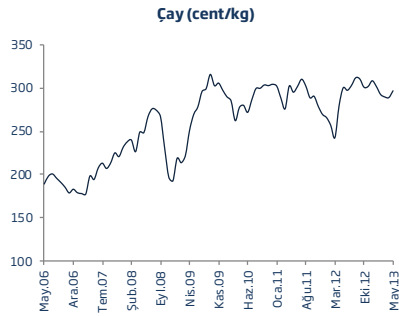
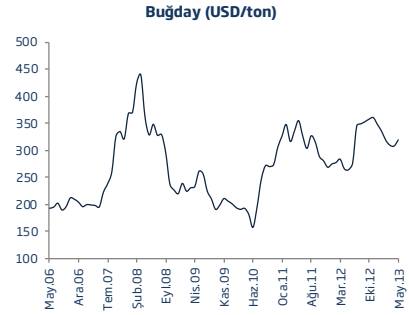
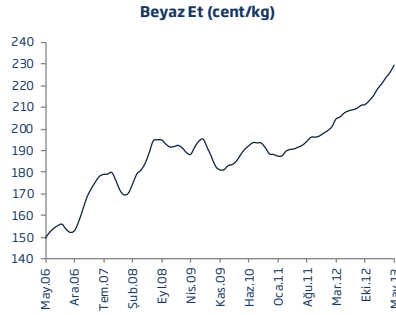
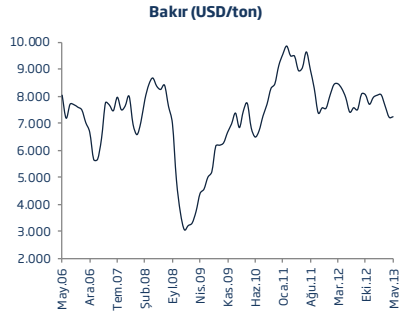
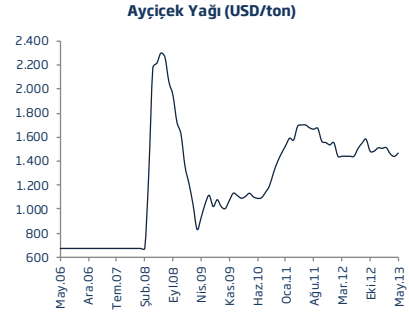
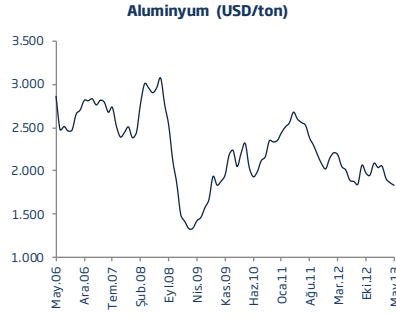
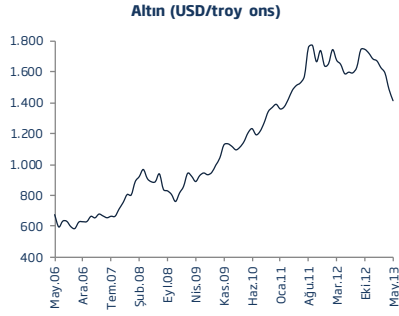
Kaynak: Dünya Bankası (Mayıs 2013)

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Mayıs 2013)

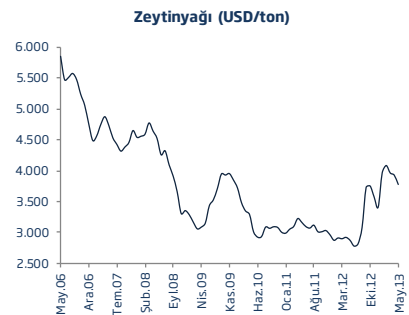
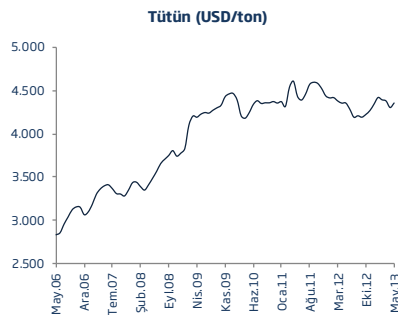
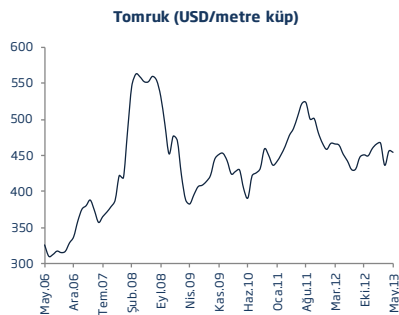
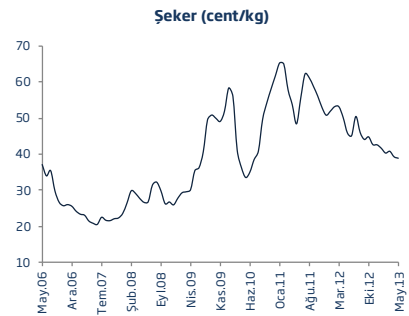
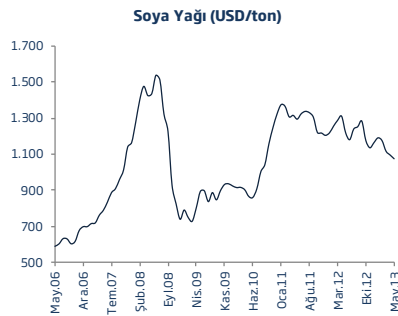
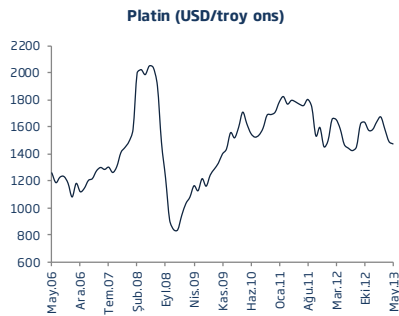
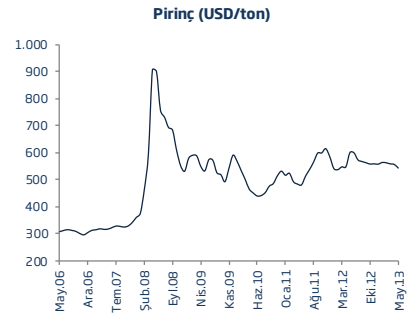
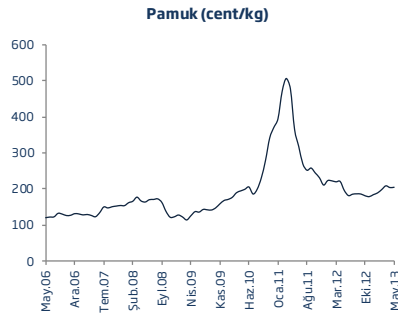
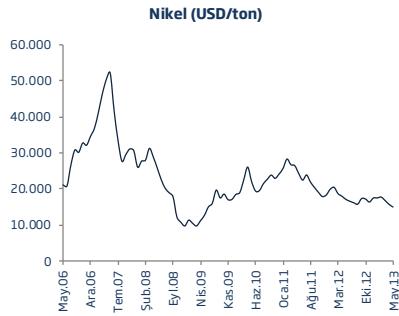
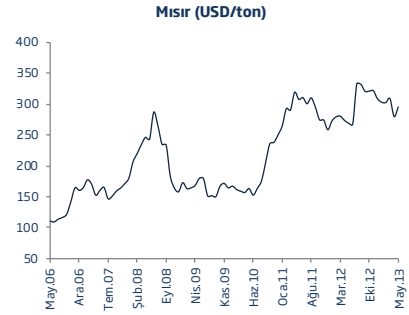
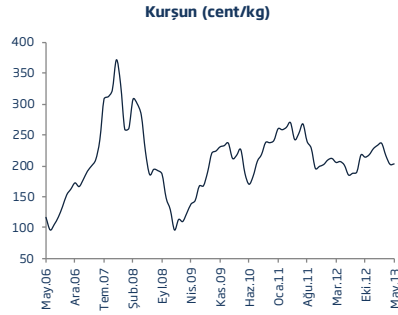
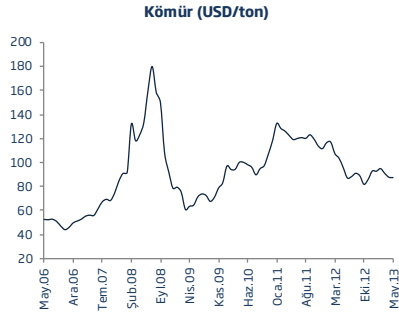
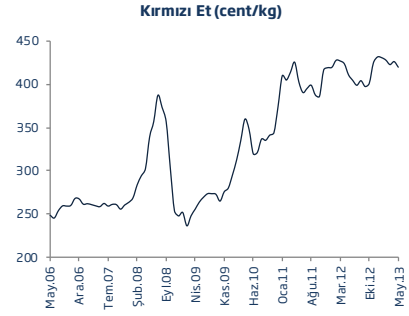
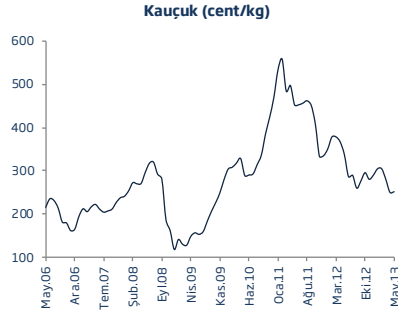
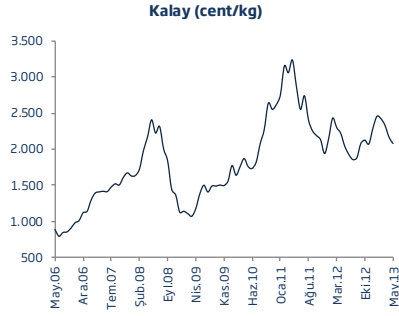
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.